

Izabela Gass
(Warszawa)

MATERIAŁY HELENY SZALAYOWEJ
(1866 – 1961)
(38)

Helena Szalayowa urodziła się 20 kwietnia 1866 r. w Warszawie w rodzinie Władysława i Bronisławy Skłodowskich. Była siostrą Marii Skłodowskiej-Curie. Po ukończeniu pensji Jadwigi Sikorskiej rozpoczęła pracę jako nauczycielka. Brała udział w wykładach Uniwersytetu Latającego. Uczestniczyła w walce o prawa kobiet, m.in. w Kole Kobiet Korony i Litwy.

W latach 20-tych i 30-tych XX w. pracowała jako działaczka oświatowa i wizytatorka warszawskich szkół. Przyczyniła się do założenia szkoły podstawowej na Woli i nowoczesnej szkoły średniej w Al. Jerozolimskich.

Była autorką wspomnień o siostrze *Ze wspomnień o Marii Skłodowskiej-Curie* (1958).

W 1932 r. została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi.

W 1896 r. wyszła za mąż za Józefa Szalaya, z którym miała jedną córkę – Hannę.

Zmarła 6 lutego 1961 r. w Warszawie. Została pochowana na Cmentarzu Powązkowskim, kwatera 164-3-20,21.

Spuściznę Heleny Szalayowej otrzymało w darze PAN Archiwum w Warszawie w 1960 r. od jej autorki (ks. nab. 267). Prace porządkowo-inwentaryzacyjne przeprowadziła w 2020 r. Izabela Gass. Rozmiar zespołu zawiera 0,10 mb i zawiera materiały z lat 1945 – 1958. Składa się z jednej jednostki korespondencji wpływająca do twórcy spuścizny. Są to m.in. listy od małżeństwa Joliot-Curie.

W PAN Archiwum w Warszawie spuścizna otrzymała sygnaturę 38. Inwentarz liczy jedną jednostkę. W bazie szukajwarchiwach materiały mają nr 498.

Bibliografia

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Helena_Sk%C5%82odowska-Szalay

INWENTARZ

1. Osoby i instytucje: Cotton Eugenie, Institut du Radium, Joliot-Curie Fryderyk, Joliot-Curie Irene, Joliot-Curie Langevin Helena, Polska Akademia Nauk
Korespondencja wpływająca, zaproszenia
1945 – 1958, b.d., rkp, masz., l., j. fran., pol., k. 186